

הג'נרל / 171

ע"פ 94/

בבית המשפט המחוזי

גח"פה

מוחמד יוסף ג'בארין

המערער:

ע"י ג"כ עו"ד דן יקיר ו/או ישראל דורון
האגודה לזכויות האזרח בישראל
רח' ביאליק 12, ת"א 63324
טל': 03-5254162 פקס: 03-5254726

- נ ג ד -

מדינת ישראל

המשיבה:

הודעת ערעור

מוגש בזאת ערעור על הכרעת הדין וגדר הדין של בית משפט השלום
בהדרה (כב' השופט ראובן דן) בת"פ 824/92 מיום 29.9.94.

ואלה נימוקי הערעור:

1. (א) טעה בית משפט קמא הנכבד בקובעו, כי המערער הוא בגדר
"מפרסם" לפי סעיף 4(א) לפקודת מניעת טרור, בהסתמכו על
הגדרת "מפרסם" בצו ההגנה (שעת חירום) (הגשת ספרים
לביקורת מוקדמת ואיסור פרסום), תשל"ב-1971.

(ב) כיוון שפקודת מניעת טרור לא כוללת הגדרה למונח
"מפרסם", אזי לפי סעיף 1 לחוק העונשין יש להיזקק
להגדרת המונח "פירסם" שבסעיף 2 לחוק. הגדרה זו כוללת

את מי שהפיץ, מכר או הציג למכירה את הפרסום. אף כי אין חולק על כך שהמערער כתב את המאמרים ושלחם לעורכי העיתונים, הרי שהמערער לא השתתף בשום דרך בהפצה, מכירה או הצעה למכירה של המאמרים, ולפיכך אינו "מפרסם" כמשמעותו בסעיף 4(א) לפקודה ואינו נושא באחריות על פיה.

(ג) פירוש זה מתחייב מלשונו הברורה של החוק, שאינו מביא "מחבר" בגידרה של הגדרת "מפרסם", ומכלל היסוד במשפט הפלילי המורה כי בפירוש תחולתן של עבירות יש לנקוט בפרשנות דווקנית ולא בפרשנות מרחיבה. כן מתחייב פירוש זה מכך שסעיף העבירה מגביל את חופש הביטוי, ולפיכך יש להעדיף את הפירוש שפוגע בזכות זו את הפגיעה המינימלית.

ע"פ 621/88 פיילר ואח' כ' מ"י, פ"ד מד (3) 112, 118, 122.

2. טעה בית משפט קמא הנוכח בפסקו, כי מאמרו של המערער כוללים דברי שבה, אהדה או עידוד למעשי אלימות, העלולים לגרום למותו של אדם או לחבלתו, או לאיזמים במעשי אלימות, מבלי שהובא ודו שמץ ראיה על ידי המשיבה לקיומה של סכנה כזו.

3. בע"פ (נח"י) 266/92 שפיק תרגב כ' מ"י (לא פורסם) נפסק, כי על מנת להרשיע בעבירה לפי סעיף 4(א) לפקודה, על התביעה להוכיח קיומה של וודאות קרובה לכך שהפרסום עלול לגרום למעשה אלימות.

4. הרשעת אדם בפלילים בשל אמירותיו מהווה פגיעה קשה בעקרון היסוד החוקתי של חופש הביטוי. חופש הביטוי ייסוג בפני אינטרסים חברתיים אחרים רק היכן שמוצאות ראיות ברורות, חד משמעיות ומשכנעות לקיומה של סכנה קרובה לוודאי לפגיעה קשה וחמורה באינטרס המתנגש.

5. דברים אלה נכונים פי כמה כאשר אנו עוסקים בניטויים בעלי ערך ספרותי ואמנותי, אשר זוכים להגנה מן הרהבות ביותר במסגרתו של חופש הביטוי. כך, למשל, קבע בית המשפט העליון, בהתייחסו לעבירה של פרטום תועבה, כי קיומו של "ערך חברתי פודה" בכך שליצירה ערך ספרותי או מדעי, שולל את פליליות המעשה.

ע"פ 495/69 עומר נ' מ"י, פ"ד כד (1) 408.

6. בענייננו לא הביאה המשיבה כל ראיה אף לקיומו של חשש כלשהו לאלימות כתוצאה ממאמריו של המערער. יתרה מזאת, אין חולקים כי מאמרים אלה נכתבו בערבית ספרותית ובלשון גבוהה, שרק העילית האינטלקטואלית של החברה הערבית עשויה להבינם.

7. טעה בית משפט קמא הנכבד בכך שלא ייחס כל משקל לעדותו של העד השייך נימר דארוויש ולמאמרו (נ/1), שם הביע העד את תיסכולו מכך שאין ביכולתו להבין את כתיבתו של המערער על אף שליטתו הטובה בערבית ספרותית. דברים אלה מצביעים כאלף עדים על כך שרק מתי מעט בחברה הערבית מסוגלים להבין את כתביו של המערער, ולפיכך אין סכנה לפריצת מעשי אלימות עקב קריאתם.

8. ואם לא די בכך, הקביעה כי המאמרים פורסמו רק בתחומי מדינת ישראל והיו מכוונים לערביי ישראל מבטלת לחלוטין את האפשרות לפריצת מעשי אלימות, ואף מוכיחה כי המערער לא היתה כל כוונה לעודד מעשים כאלה.

9. ביה משפט קמא הנכבד טעה בכך שפסל את עדותו של העד עלי סאלח ג'ברין, המוציא לאור של העיתון "צוות אלהק ולאחריה" בעניין הגשת המאמרים המתפרטמים בעיתון לביקורת הצנזורה. מכתבו של הצנזור אל העד (נ/3), שהתייחס לגליון בו פורסם אחד המאמרים של המערער, מוכיח כי בעיני הצנזור לא נשקפה סכנה כלשהי מפרסום המאמר.

10. בית משפט קמא הנכבד שגה בדחותו את עדותו של המערער בדבר כוונתו ומניעיו נכתבו את המאמרים, והדשיעו מבלי שתובא על

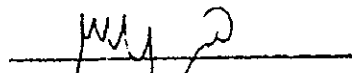
ידי המשיבה כל ראייה להוכחת כוונה פלילית לגרום למותו של אדם או לחבלתו, כנדרש לפי סעיף 4(א) לפקודה.

השורה לדרישת כוונה מיוחדת לשם הרשעה בעבירה לפי סעיף 4(ג) לפקודה - ע"פ (נצ' 130/85 איברהים נ' נ"י, פ"מ תשמ"ד (2) 45, 50.

11. הומרת העונש שגזר בית משפט קמא הנכבד על המערער אינה עומדת בשום פרופורציה לחומרת העבירה ונסיבותיה ולנסיבות האישיות של המערער, ואינה עולה בקנה אחד עם עונשים שניתנו במקרים דומים. כמו כן טעה בית משפט קמא הנכבד בסרבוב לבקשת המערער לדחות את הטענות לעונש למועד אחר, כדי שיוכל לזמן עדי אופי להעיד לטובתו.

12. עונש המאסר על תנאי הינו חמור במיוחד לאדם כמערער, העוסק דרך קבע בכתיבה, והינו כחרב מונפת מעל ראשו והמגבילה למשך 3 שנים את חירות הביטוי שלו, שהינה זכות יסוד של כל אדם בישראל.

לפיכך מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל את הערעור, ולבטל את הרשעת המערער.

ד"ר יקיר עג'ד
ב"כ המערער